

MANORS AND GARDENS IN CROATIA - SLAVONIA FROM ZAGREB TO VUKOVAR

AUTORI: MLADEN OBAD ŠĆITAROCI, BOJANA BOJANIĆ OBAD ŠĆITAROCI

NAKLADNIK: ŠĆITAROCI d.o.o., Zagreb, 2001., ISBN 953-97121-1-4

GRAFIČKA PRIPREMA: Denona d.o.o., Zagreb, www.denona.hr

TISAK: Kratis d.o.o., Zagreb, www.kratis.hr

PODATCI O KNJIZI: veličina 23x29 cm, 380 stranice, 557 bibliografskih jedinica, 784 ilustracija (u boji i crno-bijele), naklada 800 primjeraka; engleski prijevod knjige DVORCI I PERIVOJI U SLAVONIJI – OD ZAGREBA DO ILOKA

SADRŽAJ

1. FOREWORD
2. INTRODUCTION
 - 2.1. The History of Slavonia
 - 2.2. Art in Slavonia
 - 2.3. Economic development in Slavonia
 - 2.4. Physical characteristics
 - 2.5. The Historic counties of Slavonia
 - 2.6. Slavonian estates
 - 2.7. The Slavonian nobility
3. MANORS, CASTLES AND CURIAS OF SLAVONIA
 - 3.1. Distribution of manor houses
 - 3.2. Manor houses and curias according to counties, towns and municipalities
 - 3.3. Condition of manor houses at the end of the twentieth century
 - 3.4. Time of construction
 - 3.5. The Manors in their surroundings
 - 3.6. Architectural features
4. THE GARDENS OF THE SLAVONIAN MANORS
 - 4.1. Condition of gardens and parks at the end of the twentieth century
 - 4.2. The Fate of the gardens
 - 4.3. When the gardens began
 - 4.4. Where the gardens are found
 - 4.5. Size of the gardens
 - 4.6. Garden styles
 - 4.7. Elements of garden planning
5. SURVEY OF THE MANORS, CURIAS AND GARDENS OF SLAVONIA
 - ALJMAŠ – Adamovich manor house and curia
 - BILJE/BELJE (BÉLLYE) – Prince Eugene of Savoy's hunting lodge
 - BIZOVAC – Normann-Ehrenfels curia
 - BOŽJAKOVINA – Drašković manor, Blahimir, Dvorišće, Ostrna
 - BRESTOVAC – Trenk/Strižić curia
 - CABUNA – Janković manor
 - CERNIK – Marković/Kulmer castle
 - ČEPIN – Adamovich mansion, Pomoćin, Belin dvor, Bare
 - DARDA – Esterházy manor
 - DARUVAR – Janković manor
 - DIOŠ – Mary's Hall – Tüköry mansion
 - DONJA TOPLIČICA – Pozvek/Domin curia
 - DONJA ZELINA – Domjanić curia, Barać curia
 - DONJI MIHOLJAC – Hilleprand/Mailáth manor

Dugo Selo – Drašković curia
 ĐURĐEVAC – Stari grad castle
 ERDUT – Adamovich/Cséh manor
 FERIČANCI – Mihalović curia
 GORNJA RIJEKA – Erdödy-Rubido manor
 GORNJI TKALEC – Manor of the Križevci bishopric
 GRADEC – Manor of the Zagreb archbishopric
 GUŠĆEROVEC – Patačić/Ožegović castle
 ILOK – Odescalchi castle, Brnjaković curia
 JELENGRAD – Normann-Ehrenfels hunting lodge
 KAPELA DVOR – Janković/Károlyi curia
 KAPTOL – Castle of the Požega chapter and Đakovo bishopric
 KNEŽEVO – Management of the Bilje estate
 KRIŽEVCI – Kiepach manor
 KUTINA – Erdödy curia
 KUTJEVO – Jesuit manor/Turković manor
 KUZMICA-BLACKO – Hranilović/Kušević curia
 LOVREČINA – Orehoci/Patačić/Farkaš manor
 NAŠICE – Large and small Pejačević manors
 NESPEŠ – Švarcovina curia
 NUŠTAR – Khuen-Belasi manor
 OMILJE – Čačković/Štajduhar/Krizmanić curia
 ORAHOVICA – Mihalović curia
 PAKRAC – Trenk's manor
 PAUKOVEC – Jesuit manor/Niczky manor
 PLETERNICA – Trenk/Svetić manor
 PODGORAČ – Pejačević/Normann/Berks curia
 POPOVAČA (MOSLAVINA) – Erdödy manor
 PREČEC – Curia of the archbishop of Zagreb
 RASINJA – Inkéy manor
 RETFALA – Pejačević/Clary-Aldringen manor
 STRAŽEMAN-BIŠKUPCI – Janković/Buratti-Vranyczany manor
 SUHOPOLJE (TEREZOVAC) – Janković manor
 SVETA HELENA – Adamovich/Hellenbach/Mikšić manor
 SVETA HELENA KORUŠKA – Curia of the Sveta helena community of nobles
 ŠESTINE – Kulmer's courts
 ŠPIŠIĆ BUKOVICA – Špišić/Pejačević curia
 ŠTAKOROVEC – Erdödy curia
 TENJE – Adamovich/Bartolović manor, Orlovnjak curia
 TRENKOVO (MITROVICA) – Trenk's manor
 VALPOVO – Hilleprand-Prandau/Normann-Ehrenfels manor
 VELIKI RAVEN – Zdenčaj curia
 VIROVITICA – Pejačević/Schaumburg-Lippe manor
 VOČIN – Janković manor
 VRBOVEC-RAKOVEC – Zrinski/Patačić manor
 VUKOVAR – Eltz manor, little Eltz manor

6. ACKNOWLEDGEMENT
7. BIBLIOGRAPHY
8. INDEKS OF PLACES
9. INDEKS OF NAMES
10. SOURCES OF ILLUSTRATIONS
11. ABOUT THE AUTHORS

SAŽETAK

Knjiga je prostorno, povijesno i sadržajno nastavak knjige Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, tiskane 1992. godine. Opisano je šezdeset dvoraca i kurija na prostoru sjeverne Hrvatske. Dvorci i perivoji, kao i obitelji kojima su pripadali, opisani su s različitih gledišta: s povijesnog, gospodarskog, arhitektonskog, urbanističko-ambijentalnog, vrtno-pejzažnog, zemljopisnog i genealoškog. Spominje se ili opisuje oko tri tisuće imena ljudi i oko tisuću četristo mjesta.

Dvorci i perivoji Hrvatske dio su srednjoeuropske tradicije i kulture. Najraniji dvorci i kurije potječu iz 17. stoljeća, a podižu se u krajoliku između Zagreba i Križevaca. Dvorac princa Eugena Savojskoga u Bilju, izgrađen u prvoj polovici 18. stoljeća, prvi je dvorac podignut na području koje je stoljeće i pol bilo pod turskim zaposjednućem. U 18. stoljeću gradi se tridesetak dvoraca, u 19. stoljeću gradi se 25, a početkom 20. stoljeća šest dvoraca i kurija.

Šezdeset dvoraca, kurija i dvoraca-zamkova pokazuju sve šarenilo stilskih obilježja: od kasne gotike, srednjoeuropske renesanse i ranoga baroka, baroka i klasicizma, romantizma i historicizma. Više od tri četvrtine jednokatne su zgrade, dva su dvorca dvokatna, a ostatak su prizemnice. Polovica opisanih dvoraca i kurija u razmjerno je dobrom stanju, neki su ruševine, a desetak više i ne postoji.

Perivoji su djelomice sačuvani uz petnaestak dvoraca. Najsčuvaniji su u Valpovu, Našicama, Trenkovu, Virovitici i Donjem Miholjcu. Malobrojni su perivoji iz 18. stoljeća. Najvrjedniji je barokni zvjerinjak u Valpovu. Perivoji nastali tijekom 19. stoljeća posjeduju obilježja pejzažne, pejzažno-romantičarske i historicističke perivojne arhitekture. Kod svih je perivoja zamjetno isprepletanje različitih stilskih obilježja.

Čitatelj će u ovoj knjizi otkriti ljepotu pomalo zaboravljenoga svijeta i vremena, kulturu življenja u dvorcima i tradiciju hrvatskoga plemstva.